

Vastine Kaavin kunnan kannanottoon ikäihmisten ympärivuorokautisesta asumisesta

Ahall 02.12.2024 § 392
5573/05.17.00/2024

Valmistelija: Mikko Korhonen, puh. 044 718 6200,
mikko.korhonen(at)pshyvinvointialue.fi,
Eija Jestola, puh. 040 712 1040, eija.jestola(at)pshyvinvointialue.fi

Kaavin kunnanhallitus on esittänyt huolensa ikäihmisten ympärivuorokautisen asumisen järjestämiseen ja pyytää aluehallitukselta vastausta huolenilmaukseen 31.12.2024 mennessä.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen palvelujen järjestäminen perustuu aluevaltuustossa ja aluehallituksessa hyväksytyihin strategisiin linjauksiin, joista keskeisimpiä ovat palvelustrategia ja aluevaltuustossa 17.6.2024 hyväksyty osastohoidon, asumisen ja kotiin vietävien palveluiden uudistuksen kokonaisuus. Molemmissa em. suunnitelmissa ympärivuorokautisen hoivan peittävyden tavoitteeksi on asetettu 6 %, joka on suhteellinen osuus yli 75-vuotiaiden määrästä. Ympärivuorokautisen asumisen rinnalle on tavoitteena luoda vähintään 2 % peittävydellä yhteisöllistä asumista ja noin 0,5 % peittävydellä sosiaalihuollon lyhytaikaista asumista, johon kuuluu esimerkiksi omaishoitajien vapaiden järjestäminen. Pohjois-Savossa asetetut tavoitteet noudattavat yleistä kansallista tavoitetasoa. Näillä samoilla periaatteilla suunnitellaan ja mitoitetaan palvelut koko hyvinvointialueelle.

Keskeisimpänä lähtökohtana palvelurakennemuutoksen suunnittelussa on uudistuksen kestävyys niin henkilöstön saatavuuden, talouden kuin palvelutarpeidenkin näkökulmista. Ikääntyneiden palveluiden toimialalta katsottuna nimenomaan hoitohenkilöstön saatavuuteen liittyvät kysymykset vaikuttavat jo nyt palveluiden järjestämiseen ja niiden ennakoidaan hankaloituvan merkittävästi tulevina vuosina.

Ennen hyvinvointialueelle siirtymistä palveluiden järjestämisen lähtökohtana oli kuntapohjainen järjestelmä, jossa palveluita oli järjestetty erilaisin perustein. Hyvinvointialueen käynnistymisen myötä palveluita järjestetään koko Pohjois-Savoon mikä käytännössä tarkoittaa palveluiden myöntämiskriteereiden yhtenäistämistä

Kaavilla yli 75-vuotiaiden määrää tarkastellessa voidaan todeta, että tavoitellulla 6 % peittävydellä ikääntyneiden asumistarve Kaavilla olisi tällä hetkellä 31 paikkaa ja 34 paikkaa vuonna 2040.

Hyvinvointialue tasoisessa tarkastelussa näin saatua paikkamäärää on korotettu 15%, millä varaudutaan kysyntään joka kohdistuu alle 75 vuotiaisiin asiakkaisiin. Näin tarkasteltuna tarve olisi nyt noin 36 paikkaa ja vuonna 2040 39 paikkaa. Attendon yksikkö Kaavilla on 60

- paikkainen ja palveluntuottajan niin halutessa, voi vapautuvaa kapasiteettiä kohdistaa yhteisölliseen asumiseen tai lyhytaikaiseen asumiseen. Yhteisöllinen asuminen ja lyhytaikainen asuminen ovat palvelusetelillä tuotettavia palveluita, joiden tuottajaksi on yksikön mahdollista hakeutua.

Laskennallinen paikkatarve on suunnittelun pohja. Asumispalvelupaikat myönnetään kuitenkin yksilöllisen palvelutarpeen pohjalta hyvinvointialuetasoisten yhtenäisten palvelukriteereiden perusteella. Asuminen lähtökohtaisesti pyritään järjestämään yksiköissä, joissa omaisten vierailumahdollisuus toteutuu. Myös muiden kuntien alueelta asukkaiden on mahdollista hakeutua Kaavin yksiköihin heidän niin toivoessaan.

Asumisen jonotilanne on saatu kesän 2024 jälkeen laskemaan. Hankalimmillaan kesällä oli asiakkaita ympärivuorokautisen asumisen jonossa 325. Lokakuun lopussa jonossa oli 268 asiakasta (tilanne 7.11.2024). Jonotilanteen hallinta on edellytys palvelurakenne muutokselle ja edellyttää toimenpiteitä eri toimialojen kesken. Työ on käynnistetty ja keskeistä on kyetä vaikuttamaan jonon muodostumisen juurisyihin (toimintakyky, viiveet, ohjautuminen).

Aluevaltuustossa on 17.6.2024 hyväksytty osastohoitoa koskeva palveluverkkomuutos. Muutos kohdistuu tehdyn päätöksen mukaisesti kuuteen eri puolilla hyvinvointialuetta sijaitsevaan perusterveydenhuollon osastoon, joiden toiminta lakkautuu erillisen toimeenpanosuunnitelman mukaisesti vuosien 2025–2026 aikana. Yksi lakkautuvista osastoista on Kaavin vuodeosasto. Lakkautuksien myötä vähenevää osastopaikkamäärää korvataan lisäämällä resurssia esimerkiksi kotiutusyksikköön ja liikkuvaan sairaalaan, joiden toiminta laajenee vaiheittain valmisteilla olevan toimeenpanosuunnitelman myötä. Peruspalveluiden osastotoiminnassa on ollut hoitohenkilöstön ja lääkäripalveluiden saatavuuteen liittyviä haasteita, joilla on suora vaikutus palveluiden järjestämisen.

Kaavin osasto on toiminut Tuusniemen osaston ohella kesäkuusta 2024 lähtien pääsääntöisesti hoivataseista hoitoa tarvitsevien, eri paikkakunnilta olevien, tehostettua palveluasumista jonottavien potilaiden osastona. Juankosken osasto on toiminut Koillis-Savon alueen akuuttihoidon osastona ja jatkaa toimintaansa akuuttiosastona. Tulevassa muutoksessa on huomioitu muun muassa alueellinen väestön määrä, akuuttiosastohoitoa tarvitsevien potilaiden palvelutarve, henkilöstöresurssit sekä kiinteistöjen kunto.

Esityslistan oheisaineistona:

- Kannanotto ikäihmisten ympärivuorokautiseen asumiseen, Kaavin kunta

Valmistelijan päätösehdotus:

Aluehallitus antaa vastauksenaan Kaavin kunnan esittämään huoleen edellä kuvatun asiaselosteen

Ennakkovaikutusten arviointi

Toimivallan peruste	hallintosääntö 36 §, kohta1
Esittelijä	hyvinvointialuejohtaja
Päätösehdotus	Aluehallitus antaa vastauksenaan Kaavin kunnan esittämään huoleen edellä kuvatun asiaselosteen.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.